

**ДЕРЖАВНІ ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНИХ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД**

Христенко О. А., канд. екон. наук, доцент,

Сизоненко Ю. С., здобувач вищої освіти гр. Ф 2/1

Миколаївський національний аграрний університет

Результатом процесу децентралізації влади, що розпочався в Україні у 2014 році, є новостворені об'єднані територіальні громади (ОТГ). Спроможні громади повинні стати базовим елементом ефективної системи влади в Україні.

Спроможною територіальною громадою є така громада, в якій місцеві джерела наповнення бюджету, інфраструктурні та кадрові ресурси є достатніми для вирішення її органами місцевого самоврядування питань

місцевого значення, передбачених законодавством, в інтересах жителів громади [1].

Однак, на етапі створення ОТГ зустрілися з багатьма викликами, серед яких є:

- відсутність загальноприйнятих пріоритетів щодо забезпечення надання базових послуг мешканцям ОТГ. Кожен орган місцевого самоврядування, який увійшов до складу ОТГ, до об'єднання мав власні пріоритети розвитку та власну систему цінностей щодо управління ресурсами. Після об'єднання ці пріоритети, очевидно мають бути переглянуті та мають бути вироблені підходи до управління «об'єднаними» ресурсами;
- потреба ефективного управління новими земельними, бюджетними ресурсами, які стали доступними для ОТГ і можуть бути використані для розвитку;
- збільшення кількості зацікавлених сторін, з якими потрібно узгоджувати прийняття рішень у межах ОТГ.

У більш широкому контексті громада повинна ефективно відповідати зовнішнім викликам, таким як глобалізація економіки, підвищення мобільності трудових ресурсів та пов'язаний з цим ріст безробіття, посилення міжнародної конкуренції за інвестиції та розвитку ресурсів.

Ключовими поняттями у плануванні розвитку ОТГ є сталість і соціальна інтеграція як основні принципи місцевого розвитку.

До основних напрямів розвитку громади належать:

1. Стала економіка: створення сильної, динамічної і сталої економіки, яка забезпечує процвітання створення рівних економічних можливостей для всіх. Екологічні втрати компенсують ті, хто їх спричиняє. Ефективне використання ресурсів стимулюється.
2. Здорова та справедлива громада: забезпечення різних потреб усіх громадян через сприяння особистому благополуччю та соціальній інтеграції. Забезпечення рівних шансів для всіх.

3. Практика належного управління: постійне вдосконалення ефективного управління із залученням творчості та енергії громадян.

4. Відповідальне управління навколишнім середовищем та раціональним використанням природних ресурсів: покращення обізнаності щодо обмежених природних ресурсів та небезпеки для середовища проживання поліпшення середовища проживання, важливі природні ресурси зберігаються для майбутніх поколінь [2].

Існує декілька невирішених проблем, оперативного та стратегічного характеру, які будуть перепонами при подальшій реалізації реформи. Зокрема, серед таких проблемних питань, можна відзначити:

1. Не завершено створення перспективних планів формування територіальних громад;

2. Не ефективно використання фінансових засобів територіальних громад на їх розвиток;

3. Процес створення ОТГ часто не отримує підтримки місцевих рад, районних адміністрацій;

4. Питання ефективного розподілу повноважень та функцій між районними адміністраціями та місцевими радами ОТГ не є врегульованим;

5. Відсутність кадрового забезпечення апарату місцевого самоврядування ОТГ, не достатньо кваліфіковані службовці;

6. Якість надання соціальних та адміністративних послуг, а також питання контролю за законністю рішень потребує детального опрацювання [3]/

Реально оцінивши ситуацію, можна стверджувати з існуючих на сьогодні 705 громад, тільки невелика кількість з них є спроможними. Причиною цього є те, що переважна більшість об'єднаних громад не має необхідного кадрового чи фінансового забезпечення. Враховуючи вище наведені обставини, впровадження реформи, пов'язаної з місцевим самоврядуванням потребує добровільного об'єднання в громади сіл, селищ, міст, що були б спроможними, тобто належним чином забезпечили б

адекватну роботу усіх сфер суспільного життя, надавали якісні послуги у сфері науки, медицини, культури та забезпечували б місцеве населення надійним захистом їх прав [3].

Для того, щоб стратегія стала дієвим інструментом довгострокового територіального розвитку, здатного консолідувати громаду, необхідно регулярно відстежувати процес її реалізації, аналізувати отриману інформацію, вносити корективи, актуалізовувати завдання, тобто здійснювати моніторинг впровадження стратегії. Будь-який моніторинговий процес базується на основі чітко визначених кількісних та якісних показників (індикаторів). Такі індикатори повинні бути конкретними, зрозумілими, доступними та вимірюваними.

Список використаних джерел

1. Реформа децентралізації. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/reforma-decentralizaciyi>
2. Про об'єднання громад [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/gromadas>
3. Ткачук А. Стратегічне планування у громаді (навчальний модуль) // А. Ткачук, В. Кашевський, П. Мавко. – К. : ІКЦ «Легальний статус», 2016. – 96с.